

משטרת ישראל
אגף המבצעים

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר נוהל קודם: 70.043			נהלי אג"מ
מספר: 220.70.43	תת-פרק: מתנדבים	פרק: שיטור וקהילה	
שם: הפעלת מתנדבים ביחידות רכבי שטח/ג'יפים במשא"ז			תאריך פרסום: 17/10/2023
			תאריך תחילה: 17/10/2023
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

1. כללי

א. מטרת הנוהל: להסדיר את תהליכי הגיוס, ההכשרה וההפעלה של המתנדבים ביחידות רכבי השטח (ג'יפים), במשמר האזרחי, וכן את אופן הפעלת היחידה.

ב. ייעוד היחידה:

סיוע של מתנדבים בעלי רכב שטח (4x4) במשימות המשטרה: שמירת הנפש והרכוש, חיפוש נעדרים, מחסומים, סיורי מניעה ובולטות וסיוע למשטרה בעת חירום - כל אלה בדגש לשטחים שהתנועה הממונעת בהם קשה.

2. עקרונות מנחים

- א. היחידה תוקם במקומות בהם הוגדר צורך מבצעי להקמתה ע"י הפיקוד הטריטוריאלי.
- ב. כלל מתנדבי היחידה יסווגו כמתנדבי יח"ם.
- ג. רכבי יחידת השטח/ג'יפים אינם עונים לאמות המידה של "רכב ביטחון" כהגדרתו בדין¹. לפיכך, חובת הנהג לנהוג בהתאם לתקנות התעבורה, הן בעת נסיעה מנהלתית והן בעת נסיעה מבצעית, וחל איסור להתיר או להורות לנהוג בו להשתמש בדרך באופן כלשהו הנוגד את מכלול דיני התעבורה.
- ד. ברכב לא יהיו סממנים משטריים קבועים, גלויים לעין ומזוהים כמשייכים את הרכב למשטרה (לרבות אפוד, מדבקות משטרה למיניהן, אור כחול מהבהב, כריזה, "תאורת גריל" וכו'), אלא רק

¹ ראה הגדרה בסעיף 1 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961: "רכב בטחון" - אמבולנס של מגן דוד אדום, או אמבולנס שניתן לגביו אישור על היותו רכב ביטחון מאת מנהל משרד הבריאות או מטעמו, אופנוע להגשת עזרה ראשונה, רכב של משטרת ישראל או של צבא הגנה לישראל, רכב לכיבוי שריפות, רכב שיטור משולב ובלבד שמצוי בו שוטר, ורכב אחר שאושר על ידי רשות הרישוי כרכב בטחון, המצוידים בפנס מיוחד, אור מהבהב אדום, כחול, כחול-צהוב או כחול-אדום ומשמיעים אות אזהרה בסירנה".

בעת פעילות במסגרת משא"ז, תוך שימוש בציוד שנופק והושאל לבעל הרכב ע"י מ"י בלבד, ואך ורק בעת פעילות במסגרת משא"ז (כמפורט בנוהל אג"ם מספר 220.70.38 "השימוש ברכב שאינו משטרתי לפעילות במשא"ז").

ה. פעילות מבצעית תתבצע בכפוף לנוהל אג"ם מס' 220.70.12 "הוצאת מתנדב לפעילות במשא"ז", ונוהל אג"ם מס' 220.70.38 "השימוש ברכב שאינו משטרתי לפעילות במסגרת המשא"ז".

ו. אחריות מקצועית לנוהל – מדור מתנדבים/מחלקת מתנדבים ומש"קים.

3. **הגדרת רכב שטח** - רכב כביש/שטח בעל מערכת הנעה כפולה לארבעת הגלגלים (4x4), כולל טרקטורון rzt (בכפוף לתנאים הקבועים בנוהל "השימוש ברכב שאינו משטרתי לפעילות במסגרת המשא"ז").

4. **בסיס חוקי להפעלה** - סעיף 49 ב. לפקודת המשטרה (פרק המשא"ז) – טור א' בתוספת הראשונה – הפעלת מתנדבים לסיוע ליחידות הסיור של המשטרה.

5. **הקמת יחידה**

א. ק' אג"ם תחנה יגיש בקשה חתומה על ידו וע"י מ' התחנה לק' מתנדבים מרחבי (במג"ב – ק' מתנדבים המרחבי מעביר את הבקשה לאישור ק' ישובים).

ב. הבקשה תכלול את המניעים/צורך להקמת היחידה ואת מצבת היחידה המומלצת.

ג. ק' מתנדבים מרחבי יעביר את הבקשה לרע"ן מת' מחוזי בצירוף המלצותיו (במג"ב – ק' ישובים יעביר המלצתו אל רע"ן מתנדבים מג"ב).

ד. רע"ן מתנדבים מחוזי/מג"ב יעביר את הבקשה לרמ"ד מתנדבים מחלקת מתנדבים ומש"קים.

ה. מדור מתנדבים יגדיר את היחידה במערכת המחשוב.

ו. הגדרת היחידה במערכת המחשוב, מהווה אסמכתה לפעילות יחידת גיפים ולתקנון ציודה.

6. **קריטריונים לגיוס ליחידת רכבי שטח**

א. גיל גיוס – מינימום גיל 21.

ב. מעבר תהליך התאמה תעסוקתית ליחידה : בהתאמה למתנדב יח"ם סיור.

ג. בעל ניסיון של שנתיים לפחות בנהיגת שטח ברכב שטח המוגדר לעיל.

ד. בעלות על רכב שטח או אישור בכתב מהבעלים הרשומים ברישיון הרכב.

ה. ניתן לגייס ליחידה גם מתנדבים שאין בבעלותם/חזקתם רכב שטח (מספר מצומצם יחסית) ובתנאי שתמהיל המתנדבים ביחידה (בקרב בעלי רכב ושאינם בעלי רכב) יאפשר הפעלת כלל המתנדבים בהתאם למינימום משך ההפעלה החודשי הנדרש לכל מתנדב ביחידה, מבלי לפגוע באחוזי ההפעלה החודשיים הנדרשים ליחידה.

7. **מבנה היחידה כפיפות ואחריות**

א. היחידה תפעל ת"פ תחנה או חבל במג"ב.

ב. אחריות להפעלת הכוח – ק' שיטור תחנה/ק' מתנדבים/מחב"ל במג"ב.

ג. אחריות מקצועית לבניין כוח היחידה – ק' מתנדבים/רכז מתנדבים תחנה.

ד. בעלי תפקיד ביחידה :

1) מפקד יחידה (סק"ם בתקן דרגת פקד).

2) ס' מפקד יחידה.

8. **הכשרה ושימור כשירות** - מתנדבי יחידה – יעברו הכשרת יח"ם שלב א' סיור ותהליך שימור כשירות בהתאם למתנדב סיור.

9. **תפיסת הפעלה ותחומי עיסוק**

א. **תפיסת הפעלה**

- 1) ככלל, המתנדבים יופעלו באופן עצמאי (בפיקוח שוטר קבע).
- 2) מתנדבי יחידת ג'יפים, יופעלו לסייע לתחנה כיחידה אורגנית, בדגש על מקומות הדורשים יכולת תנועה ממונעת ברמה גבוהה.
- 3) משך הפעלה – כנדרש ביחידות האבטחה – מינימום 4 שעות הפעלה בחודש.

ב. **מתנדבי יחידות הג'יפים יעסקו בכל אלה**

- 1) חיפוש נעדרים.
- 2) סיורי בולטות ומניעת פעילויות בתחום הביטחון השוטף.
- 3) סיורי בולטות ומניעת פעילות פלילית בתחומים נוספים לביטחון.
- 4) השתתפות במבצעי תחנה משולבים עם שוטרים – מבצעי שב"ח, מבצעי מחסומים.
- 5) השתתפות במבצעי תחנה/מרחב כפרי משולבים עם שוטרים בתחום מניעת עבירות רכוש, תשתיות, עבירות חקלאיות, עבירות איכות חיים וכדומה.
- 6) ניווד שוטרים\מתנדבים במקומות קשים למעבר במסגרת צורך מבצעי.
- 7) סיוע לאוכלוסייה באירועים בהם נדרשת הפעלת רכבי שטח בשל תנאי שטח המצריכים יכולת תנועה ממונעת ברמה גבוהה או תנאי מזג אוויר וכד'.
- 8) סיוע בטיפול ראשוני בת.ד.
- 9) אבטחת אירועי סדר ציבורי, אבטחת מטיילים וכדומה.
- 10) סיוע לתחנה בעת חירום במשימות אלו:
 - א) סיוע בסריקות לאיתור נעדרים ונפגעים וחילוץ.
 - ב) סיוע בחסימת גישה ויציאה משטח מוגדר (מחסומי שליטה).
 - ג) סיוע בפעילות משטרת ישראל למניעת ביזה.
 - ד) סיוע בהצלת חיים מהריסות בהתאם ליכולות, עד להגעת כוחות מיומנים ומקצועיים.
 - ה) שמירה על הסדר הציבורי בנקודות ריכוז נפגעים ומרכזי משפחות.
 - ו) סיוע בפינוי אוכלוסייה מאזורי איום ואסון.
 - ז) שמירה על הסדר הציבורי בקליטת אוכלוסייה מפונה במרכזי השהייה וקליטה.

10. **שליטה/דיווח**

- א. היחידה תהיה כפופה פיקודית ומנהלתית לקצין המתנדבים בתחנה/מרחב מג"ב או לק' השיטור בתחנה (בהיעדר ק' מתנדבים).
- ב. בנין כח היחידה יעשה באחריות ק' המתנדבים בתחנה/מרחב מג"ב/רכז מתנדבים תחנה/מב"ס מג"ב.
- ג. מתנדבי היחידה יופעלו מבצעית ע"י ק' האג"ם בתחנה (או מרחב בהתאם לצורך) ובאישור/מחב"ל או ק' מתנדבים מרחבי במג"ב.

ד. ק' מתנדבים (או שוטר קבע מטעמו) יישא באחריות לבניית תכנית הפעלת היחידה, אזעקתה ולתיאום מתנדבי היחידה לפעילות, לפי תוכנית עבודה/קריאות מבצעות, בדיקות התייצבות ורישום ביומן ההפעלה, הצטיידות, יציאה לפעילות וחזרה ממנה (תוך סיוע בסגל קבע מתנדב של היחידה).

ה. לכל יחידה ימונה סגל קבע מתנדב אשר יהווה גורם מתאם ומקשר בין ק' המתנדבים ליחידה.

ו. רישום - הזנת פעילות המתנדב במערכת "שירת הסירנה" תבוצע באחריות הגורם המפעיל.

11. מנהלה

א. החוזר דלק למתנדבי היחידה ייעשו בהתאם לנוהל אג"ם מס' 220.70.39 "החזר הוצאות דלק למתנדב משא"ז".

ב. אפיון האמצעים ותקן אמצעים ליחידה – באחריות מדור מתנדבים/מחלקת מתנדבים.

ג. אמצעים ליחידה:

1) תיק ייעודי ("צ'ימידן") לאכסון הציוד, לכל ערכה.

2) כובע זיהוי לכל מתנדב ביחידה.

3) פנסים מהבהבים כחולים.

4) שילוט מגנטי שמאל/ימין עם כיתוב "יחידת הגיפים משמר אזרחי" משטרת ישראל.

5) הערה: חל איסור מוחלט על התקנת **סממנים משטריים קבועים** על הרכב ובתוכו, אלא לצורך הפעילות בלבד ובשעת ביצוע אותה פעילות.

6) פנסים נטענים.

7) אפודים זוהרים.

8) חולצות יחידה.

9) הערה: רכש האמצעים – ע"י המחוזות/מג"ב/את"ן, באמצעות תקצוב ביזור.

12. רמה מבצעית מחוייבת לנוהל

א. ק' אג"ם תחנה - הפעלה מבצעית כמותווה בנוהל זה.

ב. מדור מתנדבים/מחלקת מתנדבים - תיקוף הנוהל וביצוע בקרות בנושא במסגרת בקרה תהליכית, נושאת, פתע, אפיון אמצעים ותקינת אמצעים ובקרה על ביצוע הרכש וניפוקו.

13. הטמעה והדרכה

א. בכניסה לתפקיד - יועבר כחלק מתהליך הלמידה העצמית בעת כניסה לתפקיד של ק' מתנדבים בתחנות, מב"סים.

ב. ריענון – לקמב"ץ תחנה לפני היערכויות לחגים ומועדים.

ג. הנוהל יכלל בהכשרה של מתנדבי "יחידת הגיפים".

14. בקרה וביקורת

א. **עיתוי** - במסגרת בקרות ביחידות, ק' המתנדבים הנוגע (מחוז/מרחב), האחראי על היחידה, יבצע אחת לחצי שנה ביקורת על פעילות היחידה.

ב. **הביקורת תכלול את כל אלה**

1) תכנון - הזנת זימון, הפעלה מבצעית, וסיום במערכת "שירת הסירנה".

(2) תיעוד סדור ביומן הפעלה.

(3) הכשרות ומטווחים.

(4) עמידת הרכבים בקריטריונים הקבועים בנוהל אג"ם מס' 220.70.38 "השימוש ברכב שאינו משטרתי לפעילות במשא"ז".